

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény
Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése
Ide küldendők az előfizetési díjak.
nyiltérkek és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetések elfogadotának:

Budapestek: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukes M., Oppelk A.,
«Általános Tudósítók» hirdetési osztálya Budapest.

Nyiltér petitsora 20 fill.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Köszönő felirat.

A csáktornyai járás mezőgazdasági bizottsága és a járáshoz tartozó községek előjáróságai nagyméltóságu dr. Darányi Ignác földmívelésügyi m. kir. minister urhoz a következő köszönő-feliratot intézték:

Nagyméltóságu Miniszter ur! Kegyelmes Urunk! A mezőrendésről szóló 1894. XII. t.-cz. 25. §-ban foglalt rendelkezésnél fogva a községek gondoskodni tartoznak a szükséges számú apaállatok beszerzéséről; mely rendelkezés az állattenyésztés fellendítése érdekében különösen szükségessé vált a csáktornyai járásban, hol a lakosság a zariaból importált riska fajú csenevész marhákkal az egész marha állományt degenerálta, a sertés létszám pedig az 1893. évtől kezdve fellépett sertésvesz által óriási mérvben megritkult, vagy némely községben majdnem teljesen kipusztult, — mely kértend-beli hasznos háziállat tenyésztésében bealott pangás egyáltalán két jelentékeny jövedelmi forrás elapadását is maga után vonta, s a járásbeli gazdaközönség és kisbirtokos osztály ennek következtében válságos kilátások előtt állott.

A járási mezőgazdasági bizottság megalakulása után célul tűzte ki a mezőrendőri törvény fentebb hivatkozott határozmányának szigorú végrehajtása, vagyis községenként a marha és sertés létszám szerint szükségessé váló nemesebb fajú tenyész-apa állatok beszerzetése által a züllesnek indult szarvasmarha és sertés tenyésztést fellendíteni, s ez által a földmiveléssel foglalkozó kisbirtokosság gazdasági tevékenységének helyesebb irányt adni és az általa eddig elhanyagolt szarvasmarha és sertés-tenyésztés révén nyomalékos jövedelemforráshoz jutlatni.

Azonban a lakosság s ugy a községek szegénysege miatt, a törvény 26. §-ában meghatározott 4, illetve 2 évi határidők is letelvén, az üsző és kocza létszám szerinti tenyészapaállatok csak szórványosan és aránytalanul elenyésző csekély számban voltak a legjobb igyekezet dacára is beszerezhetők és közhasznu célunk elérésére irányuló törekvésünk zátonyára jutott.

Ezen vigasztalan körülmények között ért bennünket Nagyméltóságod azon áldásos intézkedése, hogy a szegény községek részére szükséges tenyészapaállatok kedvezményes árban és részletekben való fizetés mellett rendelkezésre bocsájtotta; 1899. és 1900. években a járásunknak 71 községe 85 darab részben televér, részben félvér szimmenthali tenyészbikát és 31 darab yorkshirei tenyészkanthoz kapott 25—40 százaléknál árelengedés és másfél éven át egymásután

következő 3 félévi részletfizetésre a szombathelyi magyar kir. állattenyésztési kerületi felügyelőség útján Nagyméltóságodnak a magyar gazdaközönség és földmives nép irányában tanusított atyai gondoskodása folytán a földmívelésügyi magyar kir. ministe-riumból, ugy hogy a válogatott tenyészapa-állatok ezen teljes számban való rendelkezésre állása folytán állattenyésztésünk nemzedékek idejére szóló új irányt nyert s azon helyzetbe jutottunk, hogy képesek leszünk az osztrák határral, közvetlen szomszédos vidékünkörül a nálunk nagyobb számban járó ausztriai szarvasmarha- és sertés-kereskedők keresleteit fedezni, kielégíteni, s ez által egy állandó és tetemes jövedelmet biztosító keresetforráshoz jutottunk.

Állattenyésztésünk emelése érdekében indított munkánk első és legnagyobb nehézségeit Nagyméltóságodnak a magyar föld szeretetével párosult államférfiu bölcseségéből eredt hathatós segélyével leküzdvén, alulírottak, mint a csáktornyai járási mezőgazdasági bizottság tagjai és 71 községének előjárói a csáktornyai járás közönsége nevében mélyen érzett és vidékünkön örökre fenmaradó háladalossággal köszönjük meg Nagyméltóságodnak járásunknak juttatott segítségét és arra kerjük Nagyméltóságodat, hogy jövő gazdasági fejlődésünk érdekében bennünket magas pártfogásában továbbra is részesíteni kegyelkedjék.

Csáktornya, 1900. augusztus

Nagyméltóságod iránt érzett hódolatunk kijelentésével maradtunk

alázatos szolgálói:

(Következnek az aláírások.)

Egyházi ének.

III.

Az egyházi karének idoméretéről értekezvén, áttérünk azon felséges eszközre, melyet a teremő az ember torkába helyeztet, mely minden hangszert csengés és művelődési képesség tekintetében messze fölülmúl, mely, ha szépen művelt, elragadó hatást gyakorol; melyet ugyan nem minden ember nyer egyenlő mértékben, de melyet szorgalmas ápolás s gyakorlás mellett mindenki annyira művelhet, hogy vele Istent méltóan tisztelheti. Ezen felséges eszköz: a z e m b e r i h a n g. Egyedül csak az ember képes Istent az énekkel méltóképp dicsőíteni! Egyedül csak az ember tud a szó nem értelmében énekelni! Mert nemcsak a hang csengésével s hajlékonyságával ragadja meg a hallgatók lelkét, hanem a szöveg értelmének kiejtésével élvezet azon magas tulvilági országokba, melyeket minden művészetek között az ének eszményit legszebben. — Az egyházi karének egész megragadó nagyszerűségében a legvadabb s fásult sziveket is meghódítaná, ha gondjuk volna azoknak a legszebb kincs, a hang kiművelésére, kiknek főtiszták az Istent ének és dalban dicsőíteni! — A h a n g e l h a n y a g o l á s a vonja maga után az egy-

házi ének hanyatlását, és ez sok tekintetben a hitélet meglazulását (304. o.) Az egyházi karének méltó előadását tartva szemünk előtt, csupán rövid pontokban fogjuk ismertetni azon szabályokat, melyeket minden papnak, mint az egyház szertartásai kezelőjének tudni kell, ha azt akarja, hogy szertartásos működésén a hívő nép épüljön.

Az énekléshez tartozik: a) a biztos és tisztá hangvétel (intonatio), mely alatt azt értjük, hogy az illető a hanglépcsők és hangközök gyakorta által oly ügyességgel legyen szert, hogy a megkezdendő egyházi dallam első zengését mintegy megközelítőleg eltalálja; b) a szövegnek, de különösen a szótagnaknak biztos és értelmes kiejtése; a mi helyes gömbölyded szájartás és rendes nyugodt lélegzetvétel által érthető el; c) a csáktornyaiaknak és czifrázatoknak elkerülése, mi különösen hazánkban oly annyira volna kívánatos, hol a sok sallang s sújtás elfojtja magát az éneket; d) az egyes zöngéknek folyékony egybekapcsolása. Ezen fölülte szép, de kitartást s szorgalmat igénylő énekmód csakhamar elfárad, ha teljesen izlés nélkül az egyik zöngét a másikra mintegy áthúzzuk, a mi tulságos, érzélgő, hangfittogató énekmód következménye; e) a szertartásos énekeknek lelkiismeretes és beható tanulmányozása és gyakorlása, mely minden nagyobb ünnepe vagy ritkább szertartás megtartása előtt igen ajánlatos.

Ezen szabályok ismerete és gyakorlása ugy a pap, mint a karénekesekre egyaránt kötelező. Ezenkívül szükséges, hogy az énekes áhitat és isteni félelemtől áthatva a szertartásokat és énekeket kedvvel és lelkesedéssel végezze. (305. o.)

Ezen általános szabályok után tekintsük magát a hanganyagot s lássuk, miként lehet azt — bármily gyarló legyen is — gondos ápolás mellett akként művelni, hogy az egyházban nem a hívők botrányozására, hanem épülésére szolgáljon. (És zárjel közt helyén lesz megemlíteni azt, hogy a következő pntokra igen ajánlatos volna az énektanításnál — iskolában és azon kívül — ügyelni, és a tanítványokat azokra figyelmeztetni és szoktatni.)

1. A hang ereje s terjedelme a rendes és mély lélegzetvétel által gyarapodik. A mellkas és has vagy gyomor minden nyomásztól teheről ment legyen. A nyak lehetőleg szabad legyen.

2. Érczes tömött hang nem mindenkinek adatott; ez senkit se szomorítson. A vékony és kevésbé kellemes csengésű hang a mély lélegzetvétel által erősbödik, s a hangszínt elvesztvén érdességét, sokkal simultabban jó el.

3. A magas hangok kieroszakolása a legkellemetlenebb hangszínezetet, az u. n. torokhangot eredményezi; a mély hangokban való tulságos eredményez; a mély hangokban való tulságos kedvtöltés a gége kitágulását s kellemetlen rezegetést támaszt. Mindkét túlzástól óvakodni kell. — A természetes mellhang a leghatásosabb, s annak csengése gyönyörrel tölti el lelkünket. — A hang gömbölyded s kerek csengése s szájartást illetőleg, a szájnyitástól függ. A tátott szájból jövő hang megfosztja a hangot zománczától; a száj annyira legyen nyitva, hogy hüvelyk ujjunkat a fogak közé tehessük. Lelkiismeretes tanulmányozás által lassanként megszűnnek ama gyakran nem ok nélküli panaszok, melyek az egyházi karének szellemtelensége, vagy unalmassága ellen felhozotnak. (306—307. old.)

Hogy még teljesebb legyen az egyházi énekről adott e kiskeretű kép, álljon itt annak magasztosságát, fenségét a fentebbieknél is határozottabban hirdetve a fentidézett műből (401. o.) még a következő: »A műtörténelmen büszkén jegyezte fel Mozartnak a lángeszű zeneköltőnek a praefatio felett ejtett szavait: »Minden dicsőséget odaadnék, ha csak egyetlen egy praefatiónak szerzője lehetnék.« — A praefatio dallamának magasztalása fölött egész irodalom támadt, s hívő s hitetlen egyaránt meghajol a zenészi műreken ezen bája előtt. — Dr. Mettenleiter Domonkos a hírneves zenész és zenetudós az egyház ősi zenéje fölött irt aphorizmaiban — (tantételeiben) — az előszót (praefatio) és a »Miatyánk« dallamairól ekként nyilatkozik: »A praefatio és pater noster dallamai a legfelsőbbek, melyek valaha hangokba foglaltak és foglaltatni fognak.« — A hívek feleletei orgonakiséret mellett énekeltek: míg az egész praefatio alatt az orgona mindenkor és mindenütt elműl. — Miért — kérdezzük — nemul el az orgona? Az idézetből magából folyik a felelet rá. Mivel amaz dallamánál nincsen fenségesebb hang. Ily fenekelt, magasztos ének és zene tehát figyelmet érdemel, és méltóképp kezelendő!

Egy pár szót még csak!
A jelesek e nyilatkozatai és magasztalásai az egyházi zenéről, melyeket, mint mondtam, csupán csak azért szedegettem össze és foglaltam csokorba, hogy intelmű és buzditásul szolgáljanak, vajha ne maradnának megszívlelés nélkül! Mely csokort azért befejezéstül átkötöm még a meghatott lélek s szív megragadó érzelmeinek gyöngyéből font aranyszalag gyanánt egy nagy egyháziatyának gyönyörű szép megindító főhászál: »Mint sirtam a te dicsőneked s dallamaid fölött oh Isten! midőn kedvesen éneklő néped hangja bensőmet megrázkodtá: E hangok fülömben hatoltak és a te igazságod szivembe lön csepegtetve. Ekkor felgyalad bennem az áhitat érzelmé, könyvek peregnék végig arcomon és én oly boldognak érzem magamat.« (Szt. Ágoston Vallomások. 9. 2.)

(Vége.)

Schadi István.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kérelem.** Lapunk f. hó 1-ével a XVII. évfolyam utolsó negyedébe lépett; ez alkalommal tisztelettel kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, azt megújítani, a kik pedig előfizetési díjjal hátralékban vannak, azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék.

Tisztelettel

a kiadóhivatal.

— **Esküvő.** Gerő Izsó keszthelyi gyógyszerész a mai napon d. u. 1 órakor esküszik örök hűséget a helybeli izr. templomban ifj. Neumann Miksa helybeli lakos kedves leányának, Olga kisasszonynak.

— **Felhívás a Muraközi Tanítókör tagjaihoz.** Igen tisztelt Tagtársak! A lefolyt 1899/900-ik egyesületi évre szóló és esetleg korábbi tagsági díj-hátralékok szives kiegyenlítését tisztelettel kérem. Ne várjanak igen t. Tagtársak külön-külön felszólítást, mert eltekintve a sokféle levélírás terhéértől, az egylet jövedelmének nagy része, melyet pedig sokkal hasznosabb egyleti célzatra lehetne fordítani, postaportóra pocskólokódik el. — Csáktornán, 1900. okt. 17-én. M e n c s e y Károly elnök.

— **Nyilvános köszönet.** A Muraközi Tanítókörnek a F. J. Tanítók Házánál letendő alapítványát, hogy az ezzel kapcsolatos internátusban a tagoknak a főiskolákon tanuló fia részére egy alapítványi helyet biztosítson, főtisztelendő Varga Vitusz ur 6, tekintetes Kollarics Imre ur 10 koronával volt kegyes gyarapítani. Fogadják a nemes-

szívü adakozók a kör nevében hálás köszönetemet. — Csáktornán, 1900. okt. 17-én. M e n c s e y Károly elnök.

— **Hirdetmény.** A helybeli községi előjáróság közhírré teszi, hogy a sertészárlat feloldatván, folyó hó 24-ikére a sertésvásár megtartása engedélyeztetett. Együttal figyelmeztetnek a sertéstulajdonosok, hogy állataikat vásárra való hajtás előtt járlati levéllel büntetés terhe alatt ellássák.

— **Országos vásár.** Csáktornán f. hó 13-án megtartott országos vásár élenk volt. Különösen pedig az állatvásár; felhajtott körülbelül 5000 darab állat; a 4—5 hónapos csikók és 1 éves bikák iránt a kereslet igen nagy volt. Eladatott 944 darab.

— **Nyilvános köszönet.** Le Gay Albert helyben állomásozó százados ur a lakásában elszállásolva volt katonatiszt után esedékes 5 k. 72 f. lakáspénzt a község szegényalapja javára átengedte, melyért a község előjárósága nevezett adakozóknak ezenel nyilvánosan köszönetét nyilvánítja. — Csáktornán, 1900. október 15-én. — Az előjáróság.

— **Tűzek.** Sztojko Márton lappányi lakos szalma és zsuppkazla m. hó 26-án a délelőtti órákban ismeretlen okból kigyulladt és leégett. A kár meghaladja a 20 koronát. Biztosítva nem volt. — Bratkovics István dráva-magyaródi földmives lakóháza, valamint a hozzátartozó melléképületek f. hó 1-én d. u. 2 órakor leégett. A kár 824 korona. A tűz kitérésének oka ismeretlen. Sem a lakóház, sem a melléképületek biztosítva nem voltak. — Neumann Albert helybeli rőfőkereskedő raktárában f. hó 9-én délután 2¹/₂ órakor tűz támadt és 1500 kor. értékű készlet égett el. A tűz véletlenségből keletkezett. Az elégett áruk biztosítva voltak.

— **Iskolakerülők.** Novák István battányi lakos Ignác nevű fiát f. hó 16-án azzal küldte el hazulról, hogy menjen az iskolába; e helyett azonban a Náci gyerekek szüleivel együtt lakó Bublik János battányi lakos Mária nevű leányával valahol a vasut mellett tüzet rakott, s itt töltötték délutáni idejüket. Amint a tűz mellett álltak, a nevezett leány ruhájá meggyulladt s ennek következtében oly súlyos égési sebeket kapott, hogy f. hó 17-én meghalt. A fiúnak azóta nyoma veszett, mert a leány apja a szerencsétlenség okozásáért a fiut megöléssel fenyegette.

— **Az elvezett csolnak.** Modlicz István mura-siklósi lakos f. hó 10-én azon panaszfeljelentést tette a mura-szerdahelyi csendőrségnél, hogy Mura-Szent-Kereszt határában bérben birt, s a Mura vizén a parthoz kikötve volt halászcsonakját 12 korona értékben ismeretlen tettesek ellopták. Annak idején — történt pedig ez szept. hó közepén, — jelenve nem volt. A feljelentés folytán a mura-szerdahelyi járórság a nyomozást rögtön megejtette, s ekkor kitudódott, hogy a szerencsétlen csolnakot a víz vitte el Mikófa határáig. Itt két révész, Jambrasics Vida és Bozsics Pál ferenczfalvi lakosok a csolnakot kifogták és minden feljelentés nélkül egy hónapon keresztül használták. Később ezektől is bucsut vett a csolnak, elvitte őt a víz tovább. Bottornán azonban Markovics Mihály molnár nem engedte tovább evickélni a csolnakot, hanem kifogta s 14 napig magánál tartotta. Hogy, hogyan, meghallotta ezt Bozsics Pál ferenczfalvi révész, nekikindult Bottornának s jelentkezett a molnárnál, Markovics uramnál, hogy a talált csolnak az ő tulajdona; egyuttal —

tekintettel arra, hogy a csolnakot ő most már vissza nem szállítja, — azt az ajánlatot tette a molnárnak, hogy: mivel ő a csolnakot Bottornán kifogta, keressen rá vevőt, s adja el 4 koronáért, a mely összegzen azután felezni fognak. Markovics meghajlott az ajánlat előtt, s sietett vevőt keresni a csolnakra, nehogy azt a víz újból tovább vigye. Szerencsére Pozsávecz István bottornyai lakos meg is vette a csolnakot 4 koronáért, a mely összegből aztán Bozsics is kapott 2 koronát. Az egész hamisságot a csendőrség most kiderítette, Bozsics keményen tagadott mindent. A kiderítés után a csolnak Bottornya község előjáróságának adatolt át, a nevezettek pedig a kir. járásbírósigál fel lettek jelentve.

— **Zrinyi Miklós a költő levele.** Kaposvárott a somogy megyei levéltárban, melyet a f. évben rendeztek, Zrinyi Miklósnak, a költőnek, megyénk szülöttjének és Muraköz egykori urának egy érdekes és eddig ismeretlen levelét találták meg. Az »Obsidió Szigetiana« írója e levelét 1660-ik év október hó 25-ik napján írta a Somogyvármegyei gyűléshez, s a levélben kimentti magát elmaradásáért, minthogy a királyhoz kellett utaznia. A levél szóról-szóra a következő:

A mostani Generalis Gyűlésnek pro Trigesima praesentis prefigált Terminus Napjára mindenképen disponáltam és elrendelem volt Kegyelmetek közé való menetelemet, de mivel eő Felsőge Kegyelmes dispositióját érteltem, hogy pro Die Uertia affuturi Mentis Novembris az Tanács Urának Bécsben föl költetik menni, az hová személyemben is okvetlenül el kellett mennem, compascálnom, egyébiránt semmittal el nem mulattam volna ezen előttem levő gyűlést. Minthogy pedighven legkiváltképpen a Nemes vármegye Tisztviselői állapotjok felől léssen, úgy tetszik, hogy alkalmasbakt nem találhatunk és nem is tudok az mostaniaknál jobbakat. Azért helytén hagyván Confirmáljuk. A Birak Uraimék közül némelyek hellett pedig, — az kik köteleességek szerint nem akarván megfelelni, alkalmas dolgokat mulatják el — azok hellett, az kiket kegyelmetek gondol érdemeseknek lenni az Candidátorek közül válaszon és tegyen kegyelmetek.

Ezek után az . . . mi romlott és csaknem tellességgel elpusztult Hazánk és nemzetünknek javára nézve minden hasznos és szükséges dolgokról Consulálkodván, minden jót végezzen kegyelmetek. Szüből kivánom, tartsa Isten kegyelmetek kedves jó egészségnek.

Comes **Nicolaus Zrini.**

— **Anarchista Muraközben.** Burgnó Lajos galicziai illetőségű munkást a mura-szerdahelyi csendőrség Szelenczén a petroleum telepen f. hó 17-én letartóztatta, mivel magát anarchistának adta ki és többféle lengyel szocialistalapot találtak nála. Burgnó anarchista átadatott a nagy-kanizsai kir. ügyészségnek.

— **Kézrekerült tolvaj.** Schmiedlechner Ferencz perlaki és Margyetkő István dráskoveci lakosok hazafelé mentek Szt. Ilonai vásárról, hol Margyetkő István lovát eladván, 165 frtot tett zsebre. Utközben betértek a Szent-Kereszt körcsmába pihenőt tartani, de Schmiedlechner ajánlatára csakhamar tovább mentek, ki egyre azzal biztaltá menésre a most már teljesen részeg Margyetkőt, hogy ne féljen, majd vigyáz ő — t. i. Schmiedlechner — a pénzére. Schmiedlechner Ferencz úgy intézte a dolgot, hogy Margyetkő-

Közgazdaság.

A szőlőoltványok sárgulása.

nak a pénzes zsebe mellé került. Perlakra érve Kozarics házába tértek be. Miután Schmiedlehner a lónak árából 100 forintot valahogy elcsempészett, odább állott. Utját Csáktornyának vette, hol a százasat felváltva, ezüst órárt és lánczot vett Herlinger Mór órásnál 25 frt értékben. Hanem innen már nem sikerült tovább illania, mert a csendőrség nesztét vette a dolognak, mire aztán Schmiedlehner Ferencz urat megcsípte, s átadta a perlaki kir. járásbírósnak. — A százasnak azonban márt a nyakára hágtott, mert elfogatásakor egészben csak 10 forintot találtak nála.

— **Lopások.** Zsemlics György beliczai illetőségű csavargó f. hó 7-én reggel Pamics Ferencz felső-mihályfalvai lakos kárára zártan istállójából egy 10 korona értékű zsebórárt lopott el. A tolvajt a helybeli csendőrség l. hó 11-én Csáktornyán elfogta, s a kir. járásbírósnak átadta. — Murcsics Ferencz kiszedésű lakos pártájából f. hó 9-én 1 boronát, 1 m. hosszú lánczot és 1 jármot loptak el. A stridói csendőrségnek sikerült a tettest Zsibek György verbávczai helyi lakos személyében kideríteni s a helybeli kir. járásbírósnak feljelenteni.

— **Betörés.** Márczius István zryinyi-külvárosi lakos f. hó 14-én éjjel midőn haza ment, észre vette, hogy zárt lakásán a szoba abkát valaki betörte. Midőn a szobába lépett, a sötétben észrevette, hogy valaki ruhaneműt szedi össze; a tettes — a nem várt meglepetésre, — hirtelen kiszökött a szobából. A helybeli csendőrségnek sikerült azonban a tolvajt Glavnik Imre csáktornyai ács személyében kideríteni, s a feljelentést ellene megtenni.

— **Letartóztatott tolvajok.** Szabó Károly eszaki és Brill Borbála stájerországi illetőségű csavargókat a helybeli csendőrség lefogta, mivel Szabó Imre dráva-magyaródi lakos kárára betörés útján 180 korona értékű ruhaneműt és ezenkívül Turk Pál száskői lakos kárára szintén különféle ruhaneműt loptak el. — Varsics Irén helybeli illetőségű csavargónő, ki Gázdek János drávasárhelyi lakos kárára különféle ruhaneműt loptott el, szintén letartóztatott. Nevezettek a csendőrség a helybeli kir. járásbírósnak adta át.

— **Budapest világváros.** Ezt mondjuk mi idehaza, de ez a véleménye a világlátott idegenek is. Ne menjük messze, csak nézzük a nagy körut forgalmát, mely kaleidoszkoperű képével a legelénkebb benyomást gyakorolja a szemlélőre. Az élelmes kereskedő, szállodás, bankár mindmegannyian az újabb technika vívmányaival iparkodnak a közfigyelmet üzlethelyiségükre téríteni és meglátszik az igyekezetükön, hogy a hatás elérésére nem riadnak vissza anyagi áldozatoktól sem. Ez a kis elfemuttatás pedig abból az alkalomból jut eszünkbe, hogy az Erzsébet-körút 54. számú ház előtt állandóan sok a szemlélő közönség, amit egy hölgy okoz, ki a kirakatban sorra mutatgatja mikor lesz az osztályorsjáték huzása stb. Igazán érdemes megnézni ezt az elmésen összeállított automatát, melyet villámáram tart működésben s a toiletteit is a legelőkelőbb műteremből kapja, sőt a frisurája is a legmodernebb. Hazánkban ez az első ilylajta mozgó alak a Török A. és Társa Erzsébet-körút 54. sz.-alatti fiókbankjában van felállítva és igazán látványosságzámba megy. Ez a szolid czég mindent elkövet, hogy a fővárosban levő és ide utazó vevőkörét minél inkább tágítsa és a nagy közönségtől már kiérdemelt bizalmat fokozza.

Az újabbkori szőlőtelepítők s különösen az amerikai oltványszőlők ültetési nem ritkán jutottak már azon tapasztalatra, hogy ültetvényük egyes helyein az oltványok ki-sárgulnak s lassanként elpusztulnak. E kellemlen s érzékeny veszteséggel járó jelenség okát keresve-kutatva, azt eleinte az oltás helytelen keresztülvitelében vélték feltalálni, de később rájöttek, hogy a tulajdonképeni ok egyrészt a föld tulságos mennyiségében, másrészt a talaj tápanyag szegénységében rejlik. Ismerve az okot, megtalálták a baj orvoslásának módját is a vasgáliczban, melynek alkalmazása után a chlorosiban — sárgaságban — szenvedő tökékből kizöldültek s a legszebb termést szolgáltatották. E vasgálicz többféle módozat mellett használható; és pedig egyik módja a tökének bekenése, másik módja a gyökerek behintése illetve permetezése, harmadik módja pedig a szőlő lombjainak permetezése kénsavas vasoldattal.

Az első mód alkalmazása abban áll, hogy az október hó folyamán megmetszett tökékből metszlapjai s vesszőcsontja lesznek a vasgálicz vizes oldatával bekenendők. A kelet részek megfeketednek, de tavasszal kizöldülnek.

A gyökerekre irányuló védelem kétféleképp vihető keresztül, ugymint: a vasgálicz száraza alkalmazásával és nedves alkalmazásával. A száraz alkalmazás abban nyilvánul, hogy a szőlőterületekre kat. holdanként 7—8 q. vasgáliczot szórnak el s azt befödik. Ha a föld 25—30%-nál nagyobb mennyiségű kénsavas meszet nem tartalmaz, akkor az eredmény kedvező, ellenben ennél több kénsavas meszet tartalmazó talajoknál az kétséges. Egyébként a hatás attól is függ, hogy miként fordul elő a mesz a talajban. Finom egyenletes szétosztás mellett csekélyebb mesztartalom is bizonylatanná teszi a hatást, míg szemcsés, vagy nagyobb darabokban jelentés mellett még nagyobb quantum mesz sem gátolja a vasgálicz hatását. Arra azonban ügyelni kell, hogy a holdanként adandó mennyiség a 7—8 méter-mázsát meg ne haladja, mert különben a gyökereket megégeli. A vasgáliczban nedves állapotban alkalmazása a gálicz feloldását teszi szükségessé oly mérvben, hogy az oldat 10%-os legyen. Az oldatból egy-egy tökére 4—6 kilogramm számítandó, a mely mennyiség részletekben adandó úgy, hogy márcziustól kezdve júliusig bezárólag minden hónapban egyenlő quantum adassék minden egyes tökének.

A levelek permetezése szintén hig oldattal viendő keresztül megfelelő részletekben.

A vasgáliczban ilyen alkalmazási módjával s megfelelő műtrágyák segítségével lehetővé van téve szőlőültvényainkat a chlosis betegségétől megmenteni.

C S A R N O K.

Nagy emberek utolsó mondatai.

Nem lesz érdektelen, ha egyes nagy férfiak utolsó szavaiat idézzük, mert rendszeren a nagy jellem visszatükrözi magát még a halottas ágyon is.

— Világosságot, több világosságot, mondá a haldokló Goethe.

— Elég — mondá Locke a nagy tudós, midőn elköltözött e földről.

— Mindig jobban, mindig csendesebben — hangzék Schiller ajkairól.

— Hadoszlopok — lehelé Napoleon, midőn Szt.-Ilona szigetén lelkét kiadá.

— Gyermekeim — mondá Viktor Emanuel.

— All righth! — mondá Washington.

— Királyságot egy pár pillanattért! Erzsébet, az angol trón regense mondá ezeket.

— Egy csöpp vér se tapadt kezemre — dicsekedik V. Frigyes.

— Rejtve vagyok — mondá Cromwell.

— Az alváshoz való pillanat elérkezett — mondá Byron.

— A barát! A barát! A barát! kiáltá III. Henrik.

— A halál már nincs messze — sóhajtá IV. György.

— Engedjétek meg, hogy utójára még zenét halljak! mondá Mozart.

— Legyünk komolyak, mondá Horácz.

— Ismét látandjuk egymást! mondá Lamennais.

— Üterem nem ver már többé! mondá Descuret.

— A zene hangjainál akarok meghalni — mondá Mirabeau.

— Szorítások kezel, mert meghalok — mondá Alfieri.

— Isten, atyáma! és a szabadságot szerettem. Madame de Stael szavai.

— Isten veletek, barátaim, veled együtt vége mindennek! mondá Gambaletta.

— Más szívet adjatok — mondá Tóth József, a nemzeti színház tagja.

Husz évi szenvedés és küzdelem.

Küzdeni a sors és a csapások ellen nehéz, de küzdeni a testi fájdalommal husz éven át, a legborzasztóbb kin és a létező legmagyobb és leginkább gyöngítő szenvedés. Végteleen sokan szenvednek így és igazán csodálatos, hogy még akad ily körülmények között olyan energia, a milyenről itt megemlékezzünk. Wonder Mari asszony Bécshől (Kimbergerstrasse 43.) csodálatos példát nyújt a szenvedés ellen kifejlesztett ellenállásról. Levele a legmegkapóbb bizonyítéka a bátorításnak és elköltésnek.

Boldog vagyok, — írja — hogy felhasználhatom ez alkalmat, hogy a Pink-pilulák jóságáról s a rem gyakorlat bámulatos hatásáról nyilatkozhatom. Huszonegy év óta borzasztó főfájásban és idegfabban szenvedtem, melytől nem tudtam szabadulni. Gyakran előt a lélegzetem s oly heves szivdobogásom volt és oly gyenge lettem, hogy a felgyógyuláshoz semmi reményem se volt, jöhetett sokféle módot megkísérlettem. A véletlen egyik barátom által néhány doboz Pink-pilulához juttatott és bár már semmiben sem bízom, használtam a pilulát. Az eredmény nemsokára bebizonyította jóságukat, mert lelkismeretes használat után, ily hosszú szenvedés után teljes gyógyulást éreztem. Mindenkinek ajánlom a pilulákat és önt felhatalmazom levelem közlésére.

A pink-pilula az ilegek legjobb helyreállítója, a vér leghatalmasabb előállítója; meggyógyítja, mint számtalan példa bizonyítja a vérszegénységet, az idegességet, a reumát, a neurasténiát és minden gyengeséget.

Kapható minden gyógyszerárban, valamint a magyarországi fővárosban TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12. doboza 1 frt 75 krért, vagy 6 doboz 9 frtért.

Felolós szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és laptulajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR.)

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me, Margital Jožefa urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fill

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Sluzbeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse« »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i t. d.

Zahvalni-list.

Poljodelski zbor čakovečkog kotara, kak takaj pod ov kotar spadajućih obćinah poglavarstvo je ministru poljodelskih poslah: pospodinu dr. Darányi Ignáczu sledeći zahvalni list poslal:

Preuzvišeni Gosp. Minister! Milostivni Naš Gospodin! Poleg 1894. XII. z. čl. 25 §-a od polske straže gorvorjenog zakona su se obćine dužne obskraiti za dosta mužkog spola živinah; koja naredba je osobito bila potrebna vu svrhi gorizdizanja povanja marve vu čakovečkim kotaru, gde je stanovništvo osobito sa iz zagorije dopelanim tak zvane riška fajte hudom marhom i dobru marhu pokvarilo, — a broj svinjah pak je po 1893. ljetni koleri jako doli opal i vu nekoji obćini čista izpustil — vu povanju ovih dvěh hasnovitih živinah goristupljeno priprećenje je takaj presehnjenje dvějuh znamenitih peneznih zviranjkov za sobom vleklo, i već su ovoga kotara gazdi na tēm bili, da se nisu znali čega hapiti.

Kotarsko polja-gospodarstveno poverstvo, kak se je utemeljilo, je taki si to zelo za prvi cilj da sa pomoćjom ovog poljske straže zakona poleg zgornje naredbe oštro spunjenja, tojest vu obćinah sa prisrbljenjem dosta mužkog spola marve, i živ-

vinah, već skoro na doli opadnjeno povanje ovih opet zbudi i sa tem malim gospodrom vu gospodarstvu pravi put pokazati, kak takaj sa po njimi zavrženim povanjem marve i svinjah gazde k jednomu izvrstnomu zviranjku penezah pomoći.

Ali zbog siromaštva stanovništva, kak takaj i obćinah, i vu 26 §-u zakona odlučeni 4, tojest 2 ljetni terminuši su minuli, mužkog spola živine ipak vu malo mestah i vu malim broju su bile moguće prisrbljene, i trsenje naše, koje smo na obćiniti hasen obrnuli, je pripreku trpelo.

Med ovimi žalostnimi slućaji nas je postigla Njihove Preuzvišenosti ona dobrotvorna naredba, da su siromaške obćine potrebne mužkog spola živine vu menjšoj ceni i na rate izplaćanjem pušćene dobili; — vu 1899. i 1900. ljetu je 71 obćinah našega kotara po putu szobathelyskog m. kr. živinskog okružnog nadzorničtva i po skrbi Njihove preuzvišenosti za magjarske gazde, iz magjarskog kr. poljodjelavskih poslov ministeriuma 85 komadov nekaj čiste krvi nekaj na pol simentalске fajte bikov i 31 kom. yorkshireski maroscov dobilo sa 25—40 procentov pušćanjem i na tri ljeta jedno za drugim vu pol letnimi ratami na izplaćanje, tak, da vezda zbog ovih vu dosta broju mužkog spola živinah je povanje marve i

svinjah na vnogo ljet znameniti novi cilj dobilo i vu takvi položaj smo došli, da budemo mogli zahtevanja austrijskih trgovcov, koji vu većsim broju hodiju sem kupuvat zadovoljiti i poleg toga smo došli k jednomu stalnomu zviranjku penezah.

Dela, koje smo vu svrhi povanja živinah započeli prve i najveće težkoće sa pomoćjom Njihove Preuzvišenosti, koja iz ljubavi domovine zviru i pari se sa velikom mudrostjom orsaćkih poslov muža, dakle sa ovom pomoćjom obladajuć, doli podpisan, kakti čakovečkog kotara poljogospodarstvenog poverenstva člani i 71 obćinah poglavari vu ime čakovečkog kotara obćinstva duboko ćuljenom i vu naši okolici za navek stalnom hvalom zahvalimo Njihovoj Preuzvišenosti našem kotaru datu pomoć, — i na to prosimo Njihovu Preuzvišenost da nas i vu budućem vu svrhi gospodarstvenog napredovanja vu svojoj visokoj milosti, kakti delnike naj držiju. —

Vu Čakovcu, 1900 augustuša meseca.

Prama Njihovoj Preuzvišenosti ćuljenom zahvalom ostanemo

ponizni slugi:

(Slediju podpisi.)

Z A B A V A

Tašta gospa.

»To je ipak vragu dužno« — rekel bi pokojni Stagl — «kak je taštu ženu moći zaslepiti i na sve napelati.» — Samo ako joj ćoviek jedno malo udvara i njezine vrline hvali a najradje imadu, kad im tko vanjštinu tiela u nebasa diže, jer tko taštoj gospoji pri sastanku dovikne: »Ah milostiva, Oni od dana do dana mladji postaju! — i puno friškeše izgledaju nego Njihova mladja sestra!« — Tko, velim taštoj gospoji nekaj sličnoga dovikne, on si je pri njoj gnjezdo splel, iz kojega ga već nitko van neizrine, pak makar potlam i izbilja kaj zagrieši. Em znam, kakovoga sam posla imal, dok sam se riešil, jer sam jednoć niekoj, okolo trideset pet godinah staroj gospoji rekel, — da ju na ulici nemogu razpoznati od njezine osamnajt godišnje gospodićne kćerke, tako joj je slična i tako izgleda mlada . . .

Da se takovo ulagivanje gospam neizmerno dopada i da su u vrieme, kad im se ulagiva i njihova liepota i mladost nad oblake diže, za sve ostalo, kaj okolo njih biva, sliepe i gluhe, dokazuje u ovoj pripoviesti tašta gospa, koja od varalice trgovca

kupuje jajca, koja su joj u meštiriji potrebna.

Zna se, da pekari, slastićari i ostali takovi, puno jajec trebaju za svoju robu, — pak je jednoć nieki prevejani trgovac s jajci došel u takovu jednu poslovnicu u Čakovcu i pošto samoga gospona nije bilo doma to je on svoju robu domaćoj sriednje dobe gospoji ponudil. On je imal jezika na pravom mestu, kak već trgovci u obće imati moraju, ako hoće svoju robu prodati. Klomu je ona znala, da u meštirnici njezinoga muža nikada nije previše jajec, a sa svimi mastmi namazani trgovac, — akoprem je znal, — da je gospa, — ju je gospodićnom tituliral. Tko anda nebi od njega jajca kupil? I ona se pogodi za dva »šoka« t. j. sto i dvadeset jajec za tri forinta te naš trgovac i odmah prićme iz svojega sećkom napunjenoga koša liepo jajce van uzimati i u njezinu košaru na glas brojiti.

»Jedan, dva, tri, ćetiri, pet« — ovde prestane te polag stojeću gospu košaru držiću zapita: »Milostiva gospa imadu već valjda malu tamliju?«

»Mala baš nije« — odgovori ona — »jer imam trinajstero diece.«

»Ah kaj povedaju!« — veli on začudjeno — »to ćoviek nebi mislil. Anda već

trinajst!« — broji jajca dalje. »Ćeternajt, petnajt, šestnajt, sedamnajt, osamnajt, devetnajt« — opet pretrgne i zapita: »A jeli su njim sva dieca živa?«

»Troje je umrlo« — odgovori ona — »med njimi i najstarija kćerka Marica. Ona bi sad već bila dvadeset i osam godinah stara.«

»Ah oni se milostiva samo sale« — veli on — »tak mlada i cvatuća gospa, pak njihova kćerka bi već bila dvadeset i osam godinah stara. Hm, hm — dvadeset i osam« — broji dalje: »Dvadeset i devet, trideset, trideset i jedan, trideset i dva« — i opet pretrgne. »Milostiva su najviše, ako su trideset stari!«

»Je, to bi dođri bilo« — veli ona zadovoljno se smiešec — »ali žalibože imam već ćetredeset i pet na plećih!«

»Ćetredeset i pet!« — opet on začudjeno — »tlu ćovieku pamet prestaje. Kad vze-mo razliku med njimi i starom — no, to je ipak ćudno. Ćetredeset i pet!« — broji dalje — »Ćetredeset šest, ćetredeset sedam, ćetredeset osam, ćetredeset devet, petdeset« — opet prestane — »Oni mitostiva za svoje ćetredeset i pet godinah izgledaju još posve mlada. Da bi njihova imala još živela, ona bi š njimi veliko veselje imala!«

»Ah, em ona još živi« — odgdvori

Kak je treba postupati s vinom?

II.

Ako se je must već zevrel, taki ga je treba pod redovito pivnično postupanje vzeti. — Za dva meseca je iz vina treba sčistiti sve kaj se je sposelo na dno lagva, nê da vino griznog teka dobi i stem bude kiselo, skuminasto. Zbog toga se mora vino precediti i to pazljivo, nê da se sposedjeni drozdji med vino zmešaju; ovo delo je med svakimi 6—8 meseci treba opetuvati, sa tem bude farba vina svigdar lepša i čisteša.

Čistoća je glavna zapoved vinogradara. Zbog toga osobito mora skrb imati na lagve, da budu ovi navek čisti, tojest vu takvem položaju, da je vu nje moći vino spraviti. Žalostno je, ravno pri tem vidimo najvekšu nemarnost, i zbog toga je tuliko pokvarjenoga vina vu naših pivnicah. Praznoga lagva vu — čistoći držanje je to, da mi lagva taki kak smo ga spraznili sa vodom zčistimo i sa žvepljom vu maloj meri einšlageramo. Zatem pak lagva bezluftno zateknemo, tak, da zvunašnji zrak vu lagev nemre iti. Ako bi lagev duže vremena prazen ostal žvepljenjê (einšlageranje) višeput moramo opetuvati. Ali čuvajmo se od velikog hasnuvanja žveplja; 5 grammov žveplja je dosta za dvê vèdèrni lagev, pri vèkših lagvih je više treba, ali nê sa vnoĝem.

Pljesnivi, okiselini pak razsušeni lagev je nê priličen za drženje vina. Ako se je beteg još nê ukorènil vu lagvu, tak ovoga sa vrućom solnatom vodom vnoĝuput moramo prati i tak popraviti, ali ako tak nebi bilo moguće, onda je bolše takvoga lagva, koj smrdi zeĝgati, kak pak za pokvarenje vina ostaviti. Ako je vino vu stranjskim lagvu drugog teka dobilo, je to treba — taki vu drugi čisti lagev pretočiti, — ako se je beteg još nê ukorènil, tak se vino po tem popravi — ali ako se nebi taki popravilo, moramo za nekoji dan ga opet pretočiti. Nije istina, da bi se pokvareno vino popravilo, ako ga sa čistim vinom zmešamo, — još se vezda i dobro vino sa tem pokvari.

Da je vino, do luknje (pilke) treba načočiti to svaki zna, pak ipak njih vnoĝo grêši proti tomu. Potrebno je to zato, da luft, — koj je vu onem prostoru, vu kojem nega vina, tojest odzgor, — nemre proizročiti okiselenje vina; zvuon toga se ober vina bëla koža napravi, koja ako duže stoji onde, takaj okiselenje vina proizroči. Zato vino treba sa — zdravim vinom — dočočiti, i sa vu luknju pasavnim zatičom (pilkom) zateknuti, tak da luft ne bude mogel nutri vu lagev. Lagvi moraju na tvrdim fundušu i tvrdo stati, nê da bi lahko se gibali i tak bi se lahko posedjeni drozdji navèk kalili med vinom i čistenje ovoga odlagali. Lagve takaj i zvuna višekrat moramo zbrisati, jer nečistoća povremenu prek dreva vudri i vu vino dojde.

Sa velikim uticanjem je još na kakvoću vina još i mesto gde vino držimo, tojest pivnica. Zvuon potrebne toplote je treba, da bude ovu dobro moći luftati i nije dobro vu pivnici vina, meso, zelje, mlèko, sira i t. d. držati, jer vino lahko ovih duhu na se vzeme. Takvu pivnicu, koju je ne moći dobro spreluftati treba višeput s žvepljom nakaditi.

Samo po obdržanju ovih zgora pisanih rečih, budemo mogli odgovoriti onoj zadaći, da podpomoremo posluvanje narave, pri onim aldovom božjim, sa kojim je naša domovina lèpo nadeljena. —

(Konec.)

— F. —

KAJ JE NOVOGA?

—Prosimo naše poštuovane predplatnike, naj nam vu zadnjim feralju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.

Tatlea.

K jednomu egerszecskomu stanovniku je ove dane išla jedna služkinja i jer je nikoga nê bilo doma, je na klinu visećeg golira gospe doli zela, pak kak gdo je svoje

delo najlèpše svršil je otišla. Med vratami se je srèla sa gospom, čiji golir je bil, ali jer je gospa nê znala zakaj je služkinja bila nutri su se jedna drugoj poklonile i otišle svaka vu svoj kraj. Samo za pol vure je zpazila gospa, zakaj je bila tu služkinja, ali onda je već kesno bilo. —

Zgoreto dadlišèe.

Vu Petrovaczu se je vu četvrtak po poldan tamošnje na sredini varaša stojeće dadlišèe zaĝgalo i čista zgorelo. Decu, koja su vu dadlišèu (óvoda) bila su čez oblok oslobodili vun. Ognjogasci su na hitrom tam došli i tak ognja priprečili, da se ne na druge zudine primil.

Hrvanje sa jednim tigrišom.

Veliki nemir je bil vu petek pred Budapeštanskim živinskim cirkusu. Sobin Mátyás je išel vu krietku, gde je jeden tigriš bil. On je hotel kratkiti ovoga tigriša, pak zato je išel nutri Opominjali su ga da još naj ne včini to, ali on je zato ipak išel, kak je nutri stupil je tigriš na njega skočil i vdrapil mu iz glave jeden falat kože. Smrtna borba se je na to napravila med čovèkom i živinom. Obedva su ne zemlji ležali i onda su ipak oslobodili vun Sobina, gdo je više ranah dobil. Vu špital su ga odpejali.

† Hidassy Kornél dr.

Hidassy Kornél szombathelyski biskup je o. m. 12-ga vumrl. Dugo je bil betežen, dok ga je nazadnje ipak oslobodila od bolesti smrt. Jeden zmed najvučeni i čovèkoljubnih biskupov je bil pokojni. Čovèkoljubna duša mu je pred velikim sudčom, ali spomen mu za navek ostane med nami. O. m. 15ga su ga pokopali sa velikom paradom. Vnoĝo i vnoĝo njih je bilo na sprevodu. Kakti zalavármegjinski poslaniki su na sprevodu bili Jankovih László grof veliki župan, Csertán Károly podžupan i dr. Ruzsicska Kálmán školski inšpektor.

gospa — »te je danas već šestdeset i šest godinah stara.«

»A kaj povedaju! — čudi se on — »To su liepa lieta! Šestdeset i šest« — broji dalje: »Šestdeset i sedam, šestdeset i osam. Šestdeset i devet, sedamdeset, sedamdeset i jedan, sedamdeset i dva« — i opet prestane — »Da bi mati njihove gospe matere još živela, ona bi sigurno š njimi, svojom vnuikom veliko veselje imala.

»Sirota moja babica« — veli gospa — »Ona je stoprv lani umrla, a bila je već devetdeset i osam godinah stara, da je ostala sirota živa, bili bi kletu njezinu stogodišnjicu svečano obslužavali — Već smo se pripavljali i ja sam se tomu osobito veselila, ali smrt nam je račune pomiešala, pak neka bude kak je Bog odredil!«

»A, to pak je za istinu riedsa starost!« — veli on — »Devetdeset i osam!« — broji dalje — »Devetdeset devet, sto, sto jedan, sto dva« — opet prestane, — »Milstiva budu mojom robom sigurno zadovoljna, ako dopuste, ja drugi tjeđen opet dojdem. Prosim koja je njihova hižna numera, da nezabludim kam drugam?«

»Sto i šestnajsta,« — odgovori ona. »Budem si već zapametil, — dakle sto i šestnajst« — broji dalje: »Sto sedemnajst,

sto osamnasjt, sto dvadeset. Tak, tu je još jedno jajce na radaš!«

Gospa je prijaznomu trgovcu sva zadovoljna izplatila tri forinta za dva šoka jajec te ih je odnesla u špaju. Da pak bi išla jajca prebrojiti, dakako. da bi bila vidla, da joj je pun liepih riečih trgovac miesto sto i dvadeset samo trideset i pet jajec u košaru nabrojil. Ali za to pak je on njoĝ dosta toga napovedal, kak je liepa i mlada.

Tri ladleki.

Bilo je to negda, dok smo još mladi bili i frajlicam udvarili. Jedan izmed nas se je strastveno — kak se ono veli: do vuh zaľubil u nieku na pol aristokratičnu frajlicu, pak akoprem je videl, da mu je njegova izabrana na nieki način sklona. To se je on ipak, jer je na njoĝ bilo nekaj aristokratskoga, jedno malo postance držal te se nije ufal onak gjeĝerno napred stupiti, kak da ima sa sebi ravnom posla.

Odučnim pokazom ruke — kak to on čini, čija odluka se već neda preinačiti — pokaže liepa Jelica na jedan japanski ormar sa trimi priškrnki ilid ladleki, te spustivša se u mehki naslonjač reče:

»Jednoga od ovih trih priškrnkov neka otvore, Valentin ali neka dobro biraju,

jer u svakom stoji napisani odgovor na njihovu molbu, kojom me već kroz šest mjesecih časte. Ja sam se odlučila odgovoriti tako, da njim puki slučaj neka dađe odgovora. Ako otvore priškrnku u kojom je cedula sa »Je«, onda hoću njihova žena biti. — Ali neka se čuvaju sa drugim odgovorom ladleka otvoriti, jer u tom slučaju me nikad više nebudu videli. pošto sam odlučila odputovati u Italiju k mojoj teci i više se nepovrnuti.

»Ah jaj si ga meni siromaku!« — zdehne si on. — »Sada imam ovde dva zločesta broja proti jednomu dobromu. Kak su mogli draga gospodična tako nesmiljena biti pak moju sreću u jedan a nesreću u dva priškrnka metnuti? Jeli nije sad vierojatno, da prije mogu nesretnoga nego li sretnoga priškrnka odpreti? Draga duša, kakova njim je to okrutna misel došla?«

I on je sada dugo promišlaval ove tri priškrnke te je zatezal odpiranjem. Njegova ruka je sad posegnula za jednim, sad za drugim i opet za tretjim, a nigde se nije odvažila za pozlačeni gumb potegnuti. Njegovu srdce se je od straha stiskalo, jer jeli ne bude baš nesretnoga priškrnka odprl, gde bude našel cedulicu sa »Ne,« koja će ga iz tretjega neba strmoglaviti.

Konačno se ipak odvaži zaprtimi oči

Tifus med soldati.

Vu Teschenu, kak to jednim peštanskim rovinam pišuju je tifusbeteg vudril vun med soldati. Več njih 71 ima vručinu, med ovimi njih je 49, na kojih već čisto poznati betega.

Atentat proti jednomu perjelu.

Iz Pečuha javiju da je proti Pataky Lucidus 80 ljet staromu perjelu piaristah fratrov vu pondeljek po poldan jeden okolo 30 ljet star čovek atentat napravil. Vdrl je vu hižu perjela na papir je napisal nek 1000 frti da i najse ne ufa gibati. Perjel je revolvera hotel napre vzeti, na kaj je i rauber jednoga revolvera i jednoga noža cuknul iz žepa. Zatam pak je staroga svečenika doli hitil i gutiti ga počel vzet mu je dvě vure i bugjilariša. Perjel je sve peneze 500 frti prek dal rauberu, na kaj je je ovouda mu mira pustil i odbežal. Vu kloštru su samo onda zeznali. kaj se je pripetilo, kad je rauber već dalko bil. Žandarstvo i redarstvo jako išče raubera.

Tatbina.

Schmiedlechner Ferencz iz Preloga je od Margyetkó Istvana iz Draskovecz 100 fortí vkral. Najme kad su dimo išli iz Sv. Jelenskog sejma su pri Sv. Križu vu krčmu stupili i tam se zabavljali na jedno vrěme. Margyetko se je već dobro pripil, pak zato ga je Schmiedlechner sobom vzet vu Prelog, da mu tobož gdo peneze nebi vkral po putu. Vu Prelogu sa vu hižu Kozaricsa išli tu je vkral Schmiedlechner od Margyetkó-a 100 frti. Najme Margyetko je na sejmu — prodal konja za 165 frti. pak su ovi penezi vu onim žepu bili, poleg kojega je Schmiedlechner sedel. Tu je lépo vun vkral stotinuk pak se je s njom jednako vu Čakovce

sa jedan gumb potegnuti, ufajuć se u milostivu providnost.

On potegne za gumb i priskrnjak je odprl. Drhćuć rukom u nutra lezeći crvenkastí papír zgrabi te ga sapu zadržajući odmata . . . i . . . O veselje i bezprimerne radosti! Odgovor napisan na cedulici je glasil »Je.«

Za prvim veseljem, hitro ga otuzme žalost i on tu stoji nepomično a lice mu se je držalo, kak da je litru octa izpil.

»No« — zapita ga ona začudjeno te ga sada kakti gotova zaručnica sa »Ti« nago govori — »Kaj se sad tak kiselo držiš, kaj ti nije po volji, ti moj dragi nezahvalni?«

»Mene jedna velika briga tišče.« — odgovori on.

»U mojoj blizini?« — veli ona — »A koja je to briga prosim, ako smem pitati?«

»Ja tebe imam zahvaliti samo slučaju a ne samomu sebi« — odgovori on — »jer da sam slučajno drugi priskrnjak odprl, bil bi sada uništení čoviek.« I tim zamukne i žalostno gleda pred se.

Sad se ona pričme grohotom smejati i veli: »Ali dragi moj, ako nije nikaj drugo, to te neka netišče, jer ja sam u sva tri priskrnka metnula isti odgovor!«

Em. Kollay.

peljal, gde je pri Herlinger Mór vuraru kupil jednu vuru za 25 frti. Od ovud je dalje hotel iti, ali su ga prijeli i prek dali preločkemu kot. sudu. Kad su ga prijeli, je samo 10 frti bilo pri njem.

Bratva.

Vu zalaegerszeckim kotaru su bratvu već vu najvećsoj strani dovršili. Kak nam pišuju, kakvoća vina je dobra, ali vu kuli-koći nije tak, kak se je kazalo. Ravno tak je to i vu više stranih naše varmegije zvun Balatona, gde je već zdavnja ně bifa k letošnoj spodobna bratva. — Iz lendavske okolice takaj dobre glase dobimo od bratve. Veliju da je ljetos tam tak dobro vino raslo, kak već više desetina ljetah ne, a vu kuli-koći, gledajuć na prva slaba ljeta je ljetošnja bratva jako zadovoljno dala.

Smrtni udarec.

Prošle dane se je pripetilo vu Pórszmozbat občini, da je Szabó Dimitra, gdo je kućiš pri Farkas János zemeljskim gazdi, kad je dimo išel, Tóth Lajos odzadi tak vu glavu vudril sa jednim kolićom, — kaj je ov taki omedljel. Glava mu je preljuknjena i nega ufanja da bi vu življenju ostal.

Tatbina žitka.

Vu žitnicu Farkas József zemeljskog gospona iz Bagod občine su o. m. 4-ga sa odpiračom nutri vdrl i tam iz lépe pšenice vnogo vkrali. Sumnja je bila na jednoga na drugoga, ali pravi krivec ipak nije došel vu ruke. Nazadnje se ipak se je ipak zavedilo, da su krivci Volf Márton iz Ollár občina i njegov sin István, koj pri Farkas Józsefu služi koje kad su prijeli su valovali, da su već 14 metercentov pšenice vkrali i sa pomoćjom Ötvös Károly krčmara odlirali. Sve tri su prek dali sudu.

Vtopil se je.

Tömpe Mihály grofskog logara sin iz Pozva marofa je već od zdavnja srdčenoga betega imel. Ove dane se je išel kupat vu Zala vodu. Med kupanjem je krč prijel mu srce pak se je vtopil. Telo mu iščeju.

Stara svadja.

Ács János iz Kápolnapuszte i Kálóczy János iz Kolospuszte su obedva konjari, to jest konjski pastiri. Pak kakti takovi su već od zdavnja vu svadji i svaki je samo na priliku čekal, da se osveti nad drugim. Obedva su obšitaši, pak tak su ove dane vu Kanižu morali iti na vizitu. Po viziti je Ács išel vu jednu krčmu, kam je i Kálóczy za njim došel i sa nožom ga je pogibeljno vu črěvo vpíčil.

Ognj.

O. m. 11-ga je ogenj bil vu Egerszegu, Bencze Károlyha hiža, koja je čista na kraju varaša, je zgorela. Stanovništvo se je jako prestrašilo jer 30 metrov duga hiža je sa velikim ognjom gorela, ali na sreću da blizu

nega nikakove hiže niti drugo, kaj bi se moglo vužgati, pak tak je ognjogacom samo ova hiža zavdala delo, — Poleg Egerszege vu gorica h o. m. 9-ga ogenj bil, zgorelo je stanje Ssakály István zalaegerszečkog gradarnika. Ognja njih je vnogo gledalo. tojest ne tuliko ognja, kak Horváth Károly zidara, gdo je višeput nutri vdrl vu goreću hižu i tak svoje življenje na pogibilj del i od onud je sve oslobodil. Ognja je jeden mali dečec napravil, gdo je pod klět ognja zakuril. Ali kad je videl, da se je i ova zažgala, je vu hižu bežal i pod postelju se je skrill, Horvath je samo onda vzet na pamet dečeca kad je cela hiža-gorela, ali i onda je nutri skočil i dečeca vun donesel i tak oslobodil. Občinstvo je čin Horvatha sa eljenom plačalo.

Ogenj.

Vu Čakovcu, vu štacunu Neumann Albert trgovca je o. m. 9-ga ogenj bil; 1500 korun vrednosti robe ja zgorelo Ogenj se je iznenada napravil, Zgoreta roba je asekulerana bila. —

Tatbina.

Zsemlic György iz Belicze potepuh je o. m. 7-ga pred poldan vu Felső-Mihályfalvi iz štale Pamics Józsefa 10 korun vredno vuru vkral. Tata su žandari vu Čakovcu prijeli i prek dali sudu.

Anarkista vu Medjmurju.

Burgnó Lajos vu Galicii rođenog težaka, gdo je pri selničkim petroleum-zviranjku delal su mura-szerdahelyski žandari prijeli, jer se je za anarkistu valjuval. Pri njem su našli više socialistnih novinah. Žandari su ga prek dali Kanižkomu sudbenomu stolu.

Orsački sejam.

O. m. 13-ga obdržani orsački sejam vu Čakovcu je jako lépo vudril vun. Najme živinski sejam; dognalo se je 5000. komadov živine 4—5 mesecov stare žrebiče i 1 ljetne bike su jako iskali. Prodalo se je 944 komadov.

Škiltavcl.

Novák Istvána iz Battyan občine Ignác zvani sin je o. m. 16-ga tobož sa tom nakanom otišel z doma, da vu školu pojde. Na mesto škole je kre štreke otišel sa svojom pajdašicom Bubek Mariom, koja bi takaj vu školu morala iti. Tu, kre štreke su si onda ognja zakurili i tak zabavljali. Ali pucka je sa robačom ne kak jako blizu došla k ognju, pak njoj je oprava se vužgala i tak se je zopekla, da je od ranah o. m. 17-ga vumrla. Dečko pak je zniknul, jer se mu je puckin otec grozil, da ga zakole.

Odgovorni urednik

MARGITAI JOZSEF.

Nyiltér*)

E rovat alatt közölték sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk.

Selyem-báli-ruha 6 frt 30 kr tól

feljebb — 14 méter! postabér és vámentesen szállítva! Minták postafordultával küldetnek; nemkülönbön fekete, fehér és színes »Henneberg-selyem» 45 kr tól 14 frt 65 krig méterenkint.

Henneberg G. Selyemgyáros (cs. és kír. udvari szállító) Zürichben.

Schneider-féle Páfrány-tokocskák (Galandózz elhajtó.)
Millió embernek a szer visszazadta teljes **egészségét!**
 Kik galandférégeben és gyomorobjában szenvednek.

Pántlikagliszta fejestől,
 a páfrány-tokocskák által fájdalom nélkül, jótállás mellett, a legrovidebb idő alatt (6 perc alatt) teljesen elhajtatik. Ezen kitűnő gyógy szer fájdalom nélküli gyors és biztos eredményéért jótállás nyújtatik. Nem árt, ha pántlikagliszta fereg nincs is jelen. — Az életkor megjelölendő. — **Törvényesen védve.** Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bel- és külföld részére 4 frt postai utánvétellel vagy 3.50 előre való beküldéssel.
A pántlikagliszta tünetei a következők: Az arcz halvány-sárga, bőgyvadt tekintet, lék szemkariák, lesoványodás, elnyájkosodás, beventnyelv, emésztetlenség, étvágytalanság felváltva mohó étvágyval, gyakori rosszullet vagy éppen ájulások s szédülés főleg éhgyomornál, egy gombolyag felszálása egész a nyakig, nyálösszegyülemés, a test megdagadása, gyomorsav, gyomorhév, gyakori felbőgés, bérgörcs, hengergetés, hullámszerű mozgások, szuro, szívó fájdalmak és szúrások a belekben, szivdobogás, a vérkeringés rendtelenségei, különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló főtájás, a búskomorságra való hajlam, életuntagság és a halál óhajtása.
Egyedül valódi kapható: SCHNEIDER JÓZSEF gyógyszerésznél, Resiczán, Fő-utca 55. (Délmagy. orsz.)

területén fekvő a katori 1340. szljkyben 347/a. hrsz. a felvett ingatlanak Weisz Emilia férj. Braun Bernátnét illető 1/8-rész jutaléka 612 k. kiállási árban mint becserában az **1900. évi nov. hó 27. napján d. e. 10 órakor**

Kotor községhezánál dr. Lőke Emil n.-kani zsai ügyvéd közbenjöttével megtartandó árverésen eladatni fognak.

Venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy az árverés megkezdése előtt a fenti kikiáltási ár 10%-át bantpénz fejében letenni kötelesek. 745

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság. Perlakon, 1900. július 18-án.

Bérbeadandó üzlethelyiség.

Csáktornyan a főtéren a nagytözsde melletti bolthelyiség

bármily üzlet részére alkalmas, 3 esetleg 6 évre azonnal bérbe adandó.

Bövebbet a tulajdonosnál:

Ifj. Neumann Miksa Csáktornyan.

743 2-3

**Legnagyobb nyeremény
 legszerencsésebb esetben**
1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény JEGYZEKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona

A nyeremények részletes bontása a következő:

Kézpénzben fizetendő	Korona
1	Jutalom 600000
1	nyer. á 400000
1	" " 200000
2	" " 100000
1	" " 90000
1	" " 80000
1	" " 70000
2	" " 60000
1	" " 40000
5	" " 30000
1	" " 25000
7	" " 20000
3	" " 15000
31	" " 10000
67	" " 5000
3	" " 3000
432	" " 2000
763	" " 1000
1238	" " 500
90	" " 300
31700	" " 200
3900	" " 170
4900	" " 130
50	" " 100
3900	" " 80
2900	" " 40
50,000 nyer. és jut. összegben	13.160,000

Nyujsunk kezét a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró magy. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felét **pénznyereménnyel** huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk. Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160.000 korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Azeredeti sorsjegyek tervszerű árai az I osztályhoz:

egy nyolczad (1/8) frt — 75	vagyis 1.50 korona
egy negyed (1/4) " 150	" 3.—
egy fél (1/2) " 3.—	" 6.—
egy egész (1) " 6.—	" 12.—

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellenében. Hivatalos tervzet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre,

f. é. október hó 28-ig

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és T^{sa}.

BANKHÁZ

Budapest, V., Váci-körút 4c.

Fiókbankházak: IV., Muzeum-körút II. VI., Erzsébet-körút 54.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három és fél millió koronát.

731 3-6

Rendelőivel levágandó. Török A. és Társa főelárusítók Budapest

Kérek részemre osztályu magy. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervzettel együtt küldeni.
 Az összegzet korona összegben } utánvételezni kérem } A nem tetsző törlendő.
 postautalvánnyal küldöm }

Pontos cím

M.K. EGYETEM VECYTANI INTÉZETE:
A KRISTÁLY
 SZT. LUKÁCSFÜRDŐI
 HEGYFORRÁS
 IGEN TISZTA
 BICARBONAT
ÁSVÁNYVIZ
 KAPHATÓ:
 FÜSZERKERESKEDÉSEKBE
 VENDÉGLÖKBEN
 ÉS MINDEN VASUTI
 ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

Több száz kiváló orvos által ajánlva. A legizletesebb és legolcsóbb ásványvíz. Csáktornyan kizárólagos raktár: Strahla Testvérek fűszer, csemege és ásványvíz kereskedésében. 4946. tk. 900.

Árverési hirdetés.

A perlaki kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Lőke Emil ügyvéd által képviselt Spiegl József kereskedő katori lakos végrehajthatónak Weisz Emilia férj. Braun Bernátné végrehajtást szenvedő katori lakos elleni végrehajtási ügyében 500 k. tőke, ennek 1900. évi február hó 15-től járó 5% kamatai, 44 k. 30 f. és 20 k. 60 f. eddigi, 28 k. 30 f. árverés kérvényi költség tőkék s jár. kielégítése végett a nagykanizsai kir. törvszék a perlaki kir. jbiróság

Arverési hirdetemény.

A perlaki kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Tamás János ügyvéd által képviselt Singer Salamon szoboticzai lakos végrehajlatónak Vuhrinecz György végrehajlatást szenvedő szoboticzai lakos elleni végrehajlati ügyében 91 kor. 88 f. tőke, ennek 1899. június hó 29-től járó 5% kamatai, 19 k. 40 f. árverés kérvényi költség kielégítése végett a n.-kanizsai kir. törvyszék a perlaki kir. jbiróság területén fekvő a szoboticzai 258. sztkjvben 40/b. hrsz. a. felvett ingatlan a végreh. törv. 156. §. alapján egészben 75 kor; az u. o. sztkjvben 103/b. hrsz. a. felvett ingatlan u. a. §. alapján egészben 46 k.; az u. tjkvben 152/b. hrsz. a. felvett ingatlan u. a. §. alapján eg. 17 k.; az u. o. tjkvben 190/b. hrsz. a. felvett ingatlan u. a. §. alapján egészben 83 k.; az u. a. tjkvben 257/b. hrsz. a. foglalt ingatlan u. a. §. alapján egészben 67 k. s az u. a. tjkvben 43/a/3. hrsz. a. foglalt ingatlan u. a. §. alapján egészben 31 k. kikialtási árban mint becsárban az

1900. évi nov. hó 2. napján d. e. 10 órakor

Szoboticzán a községházánál dr. Tamás János ügyvéd közbenjöttével megtartandó árverésen eladni fog.

Venni szándékozők figyelmeztetnek, hogy az árverés megkezdése előtt a fenti kikialtási ár 10%-át bánatpénz fejében letenni s a vevő a vételért három egyenlő részletben lefizetni köteles és végre az árverési feltételek a hivatalos órák alatt alulírt tkvi hatóságnál és Szoboticza község elöljáróságánál megtekinthetők. Az árverés elrendelése a fent említett tjkvekben feljegyzendő. 744

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság. Perlakon. 1900. jul. hó 12-én.

Az ideitűzifaáram Csáktornyán házhoz szállítva:

egész kocsirakomány 5 öl 60 frt = 120 kor.
 I. oszt. bükkhasáb ölenként 12¼ frt = 24 kor. 50 fill.
 I. oszt. gyertyánhasáb „ 12¼ frt = 24 kor. 50 fill.
 I. oszt. szil- és tölgyhasáb „ 11 frt = 22 kor.

Becsés megrendeléseiket kérve s pontos kiszolgálást biztosítva

tisztelettel

Scheffer-féle

kat. kincstári és tűzifa-telep.

742 2-10

Lakás bérbeadandó.

Keipén (Csáktornya mellett) egy hat szobából és mellék-helyiségekből álló

Lakás

7 holdas kerttel azonnal kiadó. — Bővebb felvilágosítást ad

Özv. dr. Szirtay Györgyné, Keipén.

747

Nélkülözhetlen házi gyógyszer!

Törvényesen bej. védjegy.

Egy családnál se hiányozzék a

Biztos és gyors segítséget nyújt a

Mindenkinek megmondom és megírom, hogy csakis a híres Feller-féle **ELSA-FLUID** mentette meg életemet! írja Ifj. Szabó H. István. Pákozd.

páratlan csodás hatású ezerszer kipróbált FELLER-féle

ELSA-FLUID

(Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és jóváhagyva)

Igaz történet. Egy öreg ember titka 10 fillér portó előzetes be-küldése után ingyen küldetik.

mely segít külsőleg és belsőleg a legtöbb betegségnél: lgy: **láz, szúrás, szagatás, köszvény, reuma, köhögés, nátha, gyomorhaj, hasmenés, mell-, fej- és fogfájás, étvágytalanság, gyengeség, szemhaj** stb. stb. gyorsan és bizo-
 osan gyógyítható. 12 üveg ára használati utasítással együtt **5 kor.**, 24 üveg **8 kor.** 50 fill., 48 üveg **16 kor.** Bérmentve küldi utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után az egyedüli készítő:

FELLER V. JENŐ

gyógyszertára a »St. Háromsághoz« Stübica 135. (Zágráb m.)

Mindenkinek legme-
 legjobban ajánlhatók a

FELLER-féle

Rebarbara-Pilulák

az »E L S A« védjeggyel. Biztosan és fájdalom nélkül hatnak **rossz emésztésnél, gyomornyomásnál, székrekedésnél, férgeknel, vérszegénységnel, sárgaláz-nál** stb. betegségnél.

»Rég meghal-tam volna, ha a Feller-féle Elsa-Fluidot nem használ-tam volna! Neki köszön-hetem életemet.« lgy. ír 1900. jan. 11-én Rácz Zsigm. Földes

Igaz történet. Egy öreg ember titka. 10 fillér portó előzetes beküldése után ingyen küldetik.

1 tekercs (6 doboz) használati utasítással együtt **4 kor.** bérmentve. **Főraktárak Budapestben:** Török József Király-u. 12. és Zoltán Béla N.-korona-u. 23. gyógyszerraktárban.

Bámulatos gyógyszereredmények!

577 8-10

Weisz Márton
 órás, ékszerész és vésnök Csáktornyán.

Van szerencsém köztudomásra hozni, hogy **Csáktornyán, a főutczában, (takarékpénztéri épület)** a mai kor igényeinek megfelelő

órá- és ékszerész-üzletet

rendeztem be és nyitottam meg.

Együttal értesitem a n. é. közönséget, hogy

lítészerészeti cikkekkel

is nagy választékban raktáron tartok továbbá

v é s n ö k i - m u n k á k a t

is elvállalok, melyeket a legkomplikáltabb kivitelben gondosan és pontosan elkészítek.

Kérem a n. é. közönség szives pártfogását, mely tisztelettel

Weisz Márton.

Órák, ékszerek, ezüsttárgyak és optikai szerek javítása saját műhelyemben.

746

➡ Egy tanuló azonnal felvétetik! ⚡